7/280

3 392

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300 - 1111 14535
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16 AĞUSTOS 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 28.07.1999 tarih ve B.02.0.K.K.G.0.12/106-34/4-3554 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet DERİN'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına koordinatörlüğümde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/280-1012 esas no'lu yazılı soru önergesine ait bilgiler hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cumhur ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EKLER :
EK 1- Soru Önergesi Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk. lığı
Bilgi : Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7/280

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DERİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/280-1012 esas no'lu)

393

Soru 1 :

Kullanılacak kömür konusunda Mahalli Çevre Kurullarının İller bazında aldıkları kararlar , ilmi gerçeklere uygun mudur? Bitlis'te 3000 kcal'lik yerli kömür kabul edilirken, Diyarbakır'da 5400 kcal kabul edilmesinin gerekçesi nedir?

Cevap 1 :

İl Mahalli Çevre Kurulları hava kirliliği ile mücadele konusundaki önlemleri alırken İllerinde kullanılacak kömür spesifikasyonları çalışmalarında yararlanmak amacıyla her yıl Bakanlığım tarafından hazırlanan Kömür Genelgesi ve ekinde kirlilik dereceli iller listesi tüm valiliklere gereği için gönderilmektedir. Ancak bu konudaki nihai düzenlemeler Valiliğin başkanlık ettiği İl Mahalli Çevre Kurulları veya İl Hıfzıssıhha Kurulu ve belediyeler tarafından belirlenmektedir. Kontrol ve takibi ise Çevre Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

Soru 2 :

Mahalli Çevre Kurullarının aldığı karar sonucu ithal kömür haksız rekabetinden dolayı 4500-5000 kcal/kg `lik kendi yerli kömürlerimizin stoklarda yanmasına veya termik santrallerde yakılmak mecburiyetinde kalınmasına ne zaman engel olunacaktır?

Cevap 2 :

Bakanlığımca yapılan değerlendirmede, kaliteli yerli kömür üretimi yanısıra kömür iyileştirme tesislerinin kurulmasını özendirmek ve hava kirliliği yoğun olan illerdeki kirliliğin azaltılmasını sağlamak amacıyla, ısınmada niteliği uygun yerli kömürlerimizin kullanımının yaygınlaştırılmasının ülke yararına olacağı sonucuna varılmıştır.

Son yıllarda özellikle büyük kentlerimizde görülen hava kirliliği, ithal kömürü gündeme getirmiştir. Bu sebeple başlayan kömür ithalatı giderek artmıştır. Sorunun

çözümünde ithalat gibi aşırı ve ülkemiz açısından çok pahalı tedbirlere meydan vermemek ve yerli madencilik sektörünü de belirli oranlarda desteklemek amacıyla ısınmada ithal kömürün yanısıra, yerleşim merkezlerinde niteliği uygun yerli linyitlerin kullanımının sağlanmasını teminen, Bakanlığım tarafından her yıl Çevre Bakanlığı ile gerekli koordinasyon yapılarak hazırlanan teshinde kullanılacak kömürlerin özelliklerinin belirlendiği Kömür Genelgesi, tüm Valiliklere ve İlgili Bakanlıklara Başbakanlık Genelgesi olarak gönderilmektedir. Bu Genelgede belirtilen özelliklere sahip yerli kömürlerimiz mevcut olup, bu kömürlerin kullanılmasını teşvik etmek amacıyla Bakanlığım tarafından yapılan çalışmalar sürdürülmektedir. Ancak uygulama İl Mahalli Çevre Kurulları tarafından yapılmaktadır.

Soru 3 :

İthal kömür kullanılan Bursa, İstanbul, Ankara ve Eskişehir gibi illerimizde sık sık meydana gelen kömür zehirlenmelerinin sebebinin ithal edilen kömürler olduğu iddiasının doğruluğu konusunda bir çalışma yapılacak mıdır? (Bursa'da bir yılda 63 kişinin kömür zehirlenmesinden öldüğü bilinmektedir.)

Cevap 3 :

Hava kirliliğine neden olan etkenlerden birisinin de yakma teknikleri olduğu bilinmektedir. İşte bu amaçla Bakanlığımızca yayımlanan genelge ekinde kalorifer kazanlarında gerek ithal gerekse yerli kömürlerin tekniğine uygun olarak yakılması hususunda talimatlar gönderilmektedir. Kömürlerin sobalarda usulüne uygun olarak yakılması, ayrıca TSE standartlarına göre imal edilen sobaların kullanılması halinde bu tür olayların önlenmesi sağlanabilecektir. Soba standartları ile ilgili yönetmelik ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürütülmektedir.

Soru 4 :

Birçok gelişmiş ülkede, yakılması yasak olan, Petrokokların ithalinin yasaklanması veya sınırlandırılması konusunda , bir çalışma yapılacak mıdır ?

7/280

395

Cevap 4 :

Çevre Bakanlığınca 13 Ocak 1995 tarih ve 1995/1 sayılı genelge ile ısınma amaçlı petrokok kullanımı yasaklanmış, sadece Çimento Fabrikaları ve modern teknoloji ile çalışan (reküperasyonlu) kireç fabrikalarına kullanım izni verilmiştir. İthal edilen petrokok'un söz konusu fabrikalar dışında teshin ve diğer sanayi tesislerinde kullanımının önlenmesi için Çevre Bakanlığı'nca hazırlanan 1997/9 sayılı Genelge'de yer alan gerekli tedbirlerin alınması hususu Bakanlığımca tüm Valiliklere duyurulmuştur. Ayrıca bu Çevre Bakanlığı Genelgesi dikkate alınarak Başbakanlık tarafından "İthal Kömür Kullanımı ile ilgili Esaslar " konulu yayınlanan Kömür Genelgesinde de " İthal edilen petrokok'un söz konusu fabrikaların dışında teshinde ve diğer sanayi tesislerinde kullanılmasına yönelik uygulamanın, Çevre Bakanlığınca hazırlanan 27 Mayıs 1997 tarih ve 1997/9 sayılı genelge çerçevesinde Valiliklerce önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması " hususu yer almaktadır.

Soru 5 :

Döviz sıkıntısı çeken ülkemizin ithal kömür için yılda bir milyar dolar döviz ödemesine ne zaman engel olunacaktır?

Cevap 5 :

Ülkemiz kömür üretim ve tüketim dengesine bakıldığında; TKİ ve Özel Sektör tarafından ısınma ve sanayi amaçlı üretilen kömür miktarı yaklaşık 10 milyon ton/yıl `dır Tüketim ise yaklaşık 16 milyon ton/yıl civarındadır. Aradaki fark ithalatla karşılanmaktadır. İthalatın azaltılması, kaliteli yerli kömür üretimi kapasitelerinin arttırılması , yıkama ve iyileştirilme tesislerinin yaygınlaştırılması ile sağlanabilecektir. Ayrıca kaliteli yerli kömürlerin, Valilikler ve Belediyeler tarafından Başbakanlık Genelgesine uygun olarak kullanılmasına müsaade edilerek ihtiyacı karşılaması halinde ithalata gerek duyulmayacaktır.

7/280

5/6

Soru 6 :

Yerli kömürlerimizin iyileştirilmesi ve alınan tedbirlerle İstanbul'un hava kirliliğine mani olunduğu bir gerçek iken, Ankara İlimizde niçin kaliteli yerli kömürlerimizin yakılması hala yasaktır? Bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 6 :

Bakanlığım tarafından her yıl yayımlanan kömür genelgelerinde görüleceği üzere özellikleri uygun olmak kaydıyla yerli kömürlerimizin bütün illerimizde kullanılmasına olanak sağlanmaktadır. Bu kapsamda geçmiş kış dönemlerinde yoğun hava kirliliği yaşamış ve tedbirler alınarak hava kirliliği kontrol altına alınmış olan illerde, tekrar hava kirliliği problemi yaşanmaması için tedbirlerin devamlılığı açısından yakıt programları yapılırken bu durumun göz önüne alınması söz konusu Genelgelerde de belirtilmektedir. Ankara ili için, Kömür Genelgesinde belirtilen özelliklere uygun yerli kömürlerin kullanılmasında Bakanlığımca bir mahsur görülmemektedir. Ancak İl Hıfzıssıhha Kurulunca alınan karar gereğince Ankara'da ithal kömür dışında kömür kullanılması yasaklanmıştır. İl Hıfzıssıhha Kurulu kararını yeniden gözden geçirilmesi için ilgililer nezdinde girişimlerimiz devam etmektedir.

Soru 7 :

Enerji Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığı arasında bir koordinasyonla kullanılacak kömür ve yakma sistemleri konusunda standartların tespitini düşünüyor musunuz?

Cevap 7 :

Konutlarda ve Küçük Ölçekli Sanayi Tesislerinde hangi tip kömürlerin hangi tip yakma sisteminde kullanılabileceğine açıklık kazandırılması ve yakma sistemlerinin belirli bir zaman diliminde rehabilite edilmesi hususu Bakanlığımca uygun mütala edilmektedir.